

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ "ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ,,

ΕΠΙ ΤΟΥ Ν. Δ. ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΠΑΤΡΟΤΗΤΟΣ

Ἡ τραγωδία τῆς ἐξωγάμου μητέρας καὶ τοῦ παιδιοῦ τῆς ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς θλιβεροτέρας σελίδας εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Οἱ νόμοι τοὺς ὁποίους εὐρῆκεν ὁ κόσμος ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἦσαν καὶ εἶναι ἀνηρητοί τῆς στοιχειώδους ἰσότητος πρὸς τὸ ἀνθρώπινον ὄν. Ἐξασφαλίζαν καὶ ἐξασφαλίζουν ὅλα τὰ προνόμια εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς παρουσίας τοῦ γεννήτορος, ἀγνοοῦντες καὶ παραμερίζοντες τὰ ἀνεπιθύμητα παιδιὰ τῆς ἐξωγάμου γεννήσεως ὡς ἂν αὐτὰ νὰ ἔπαυαν νὰ εἶναι ἀνθρώπινα πλάσματα. Ἀνισότης πρὸς τὰ παιδιά. Ἀνισότης καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς. Λιότης ἐν ὀνόματι τοῦ κρατοῦντος συστήματος τῆς διπλῆς ἠθικῆς ποῦ διέπει τὰς σχέσεις τῶν δύο φύλων «τὸ ἰσχυρὸν γένος» ἀπαλλάσσεται ἀπο τὴν ἠθικὴν καὶ οἰκονομικὴν εὐθύνην διὰ τὸ κοινὸν τέκνον, ἐνῶ ὅλον τὸ βῆρος τῆς συντηρήσεως αὐτοῦ βαρύνει τοὺς ὄμους «τοῦ ἀσθενοῦς φύλου». Ἀλλὰ καὶ ἡ συντήρησις αὐτῆ καθίσταται ἀδύνατος χάρις εἰς τὸν ὄγκον τῆς ἀτιμώσεως καὶ τὸν κοινωνικὸν ξεπεσμόν ποῦ πιέζουν μόνον τὴν γυναῖκα μητέρα καὶ τὸ ἀνεύθυνο παιδί, ἐνῶ ὁ πατέρας δὲν ὑφίσταται οὐδὲ κατ' ἐλάχιστον τὰ βάρη τῆς πατρότητος του.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς καθυστερημένης καὶ ἀπανθρώπου αὐτῆς ἀντίληψως τοῦ παλαιοῦ νομοθέτου εἶναι αἰσθητότατα καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἡ «ἐκθεσις», ἡ συχνότατη ἐγκατάλειψις τοῦ παιδιοῦ εἶναι ἡ πρώτη ἐξώφθαλμος συνέπεια. Καί εἶναι γνωστὸν πόσον ὀλέθριον κακὸν εἰνεῖ ἐκθεσις, ἀπὸ ὑγιεινῆς ἀπόψεως διότι ἀποχωρίζει τὴν μητέρα τοῦ παιδιοῦ τῆς ὅταν τὸ παιδί ἀκριβῶς ἔχει ἀνάγκη τοῦ μητρικοῦ γάλακτος διὰ νὰ ζῆσῃ. Ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ θνησιμότης τῶν βρεφοκομείων καὶ μάλιστα ὅταν εὐρίσκονται ὑπὸ τὰς οἰκονομικὰς συνθήκας τοῦ βρεφοκομείου Ἀθηνῶν. β) Ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως διότι ἐνῶ διευκολύνει τὰς μητέρας ν' ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τὰ παιδιά των δὲν προσφέρει καμμίαν βοήθειαν εἰς τὰς καλλιτέρας, ἐκείνας αἱ ὁποῖαι θὰ ἦσαν πρόθυμοι νὰ ὑποστοῦν ὅλας τὰς ταπεινώσεις διὰ νὰ ἀναθρέψουν τὰ παιδιά των ἐνισχυόμενοι καταλλήλως. γ) Διότι τὸ σύστημα τῆς ἐκθέσεως ὑποθάλλει ἀκόμη τὴν ἀνώνυμον ἐγκατάλειψιν καὶ τῶν νομίμων παιδιῶν τὰ ὁποῖα οἱ γονεῖς εἴτε δὲν μποροῦν λόγῳ οἰκονομικῶν ἀναγκῶν εἴτε καὶ δὲν θέλουν νὰ διαθρέψουν. Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς τὸ ζήτημα τῆς προστασίας τῶν φυσικῶν τέκνων ἀντικρίζεται σήμερον ἀπὸ ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη διὰ νομοθεσίας ἢ ὁποῖα στρέφεται πρὸς ὅλας τὰς διάφορον κατεύθυνσιν. Ἡ πλέον σοβαρὰ ἐξ ὅλων τῶν μεταρρυθμίσεων αἱ ὁποῖαι ἀντικατέστησαν τὸ σύστημα τῆς ἐκθέσεως εἶναι νὰ καθιερωθῇ ἡ μερὶς τῆς εὐθύνης τοῦ πατέρα ἀπέναντι τοῦ παιδιοῦ του καὶ ἡ ἐξίσωσις τῶν δικαιωμάτων τῶν φυσικῶν παιδιῶν μὲ τῶν νομίμων.

Ἡ ἀντίληψις ὅτι τὸ παιδί εἶναι ἐντελῶς ἀνεύθυνο διὰ τὴν νομιμότητα ἢ μὴ τῶν σχέσεων ἐξ ὧν προ-

ἦλθε καὶ ὅτι ἐξ ἄλλου κάθε παιδί γεννώμενον ἔχει δικαίωμα εἰς ἀνατροφὴν καὶ μόρφωσιν καὶ ὅτι συνεπὺς «ἡ Πολιτεία ἔχει καθήκον νὰ τοῦ ἐξασφαλίσῃ τὰ δικαιώματα αὐτά, χρησιμεύουν ὡς βῆσις τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν καὶ κυρτώνονται διὰ προοδευτικωτέρων καθημερινῶς θεσμῶν. Οὕτω ἡ νομοθεσία ἢ σχετικὴ μὲ τὴν ἀναζήτησιν τῆς πατρότητος παύει νὰ βασίζεται εἰς τὴν ἀντίληψιν τῆς ποινῆς τοῦ πατρὸς καὶ νὰ κανονίσῃ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀναζήτησεως τῆς πατρότητος ἀναλόγως τῶν προθέσεων ἢ τῶν περιστάτικῶν τὰ ὁποῖα τὴν προεκάλεσαν. Ἀντιθέτως, μόνον σκοπὸν ἔχει τὸ παιδί, τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν κοινωνικὴν του ἀποκατάστασιν. Καὶ ὁ σκοπὸς αὐτὸς δὲν ἐμπνέεται μόνον ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς ὀφειλομένης δικαιοσύνης πρὸς τὸ ἀνεύθυνο παιδί ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν καθαρὰν ἀντίληψιν τοῦ συμφέροντος ἐνὸς κράτους νὰ ἐξασφαλίσῃ καὶ νὰ προάγῃ τὴν ζωὴν τῶν ἀτόμων του.

Εἰς τὴν γενικὴν αὐτὴν ἀντίληψιν ὑπεχώρησαν καὶ ὑποχωροῦν καθημερινῶς περισσότερον αἱ ἐπιφυλάξεις διὰ τὴν ἀνάγκη τῆς κατοχυρώσεως τῆς οἰκογενείας. Διότι ἔγινε φανερόν ὅτι αἱ ἐπιφυλάξεις αὐταὶ μόνον τὴν πατρικὴν ἀσυδοσίαν προάγουσιν, εἰς βῆρος πάντοτε τῶν φυσικῶν παιδιῶν, τὰ ὁποῖα εἰς τὸν τόπον μας σκοτώνονται σωρηδὸν καὶ μὲ ἀναλγησίαν ποῦ δικαιολογεῖ πληρέστατα τὴν ἀποψιν ὅτι τὰ κοινωνικὰ αἴτια διαστρεβλώνουν ἢ μηδενίζουν καὶ αὐτὸ τὸ ἐνστικτὸν καὶ αὐτὸν τὸν στοιχειώδη ἀνθρωπισμόν, διὰ τὸν ὅποιον καυχᾶται ὁ ἀνθρώπος ὡς ἀνώτερος τῶν ἄλλων ζώων.

Ἐξ ἄλλου, δὲν εἶναι πλέον ἀνεκτὴ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν πολιτισμένων ἀνθρώπων ἡ δῆθεν προστασία τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς ἠθικῆς διὰ μέσων αὐτόχρημα ἀδίκων καὶ ἀνηθικῶν, ὡς εἶναι ἡ ἐγκατάλειψις εἰς τὴν τύχην τῶν μιᾶς μεγάλης μερίδος ἀνευθύνων παιδιῶν καὶ ἡ καταδίκη των εἰς βέβαιον θάνατον.

Τέλος πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τῆς ἀνοχῆς ἢ διὰ τῆς ἀδιαφορίας τοῦ Κράτους ὑποθάλλεται ἡ ἠθικὴ ἐκμετάλευσις τῶν οἰκονομικῶς ἰσχυροτέρων ἐπὶ τῶν πτωχῶν νεανίδων, διότι εἰς τὰς λαϊκὰς κυρίως τάξεις ἀνήκουν αἱ ἐξώγαμοι μητέρες συγκαταλεγόμεναι μεταξὺ τῶν ἀπειροτέρων καὶ πλέον ἀμορφῶτων (ἐργατριῶν ὑπηρετριῶν κλπ.) διότι αἱ λοιπαὶ αἱ ἀνήκουσαι εἰς ἄλλας τάξεις ὁπωσδήποτε ἔχουν τὰ οἰκονομικὰ μέσα καὶ γνωρίζουν νὰ σταματοῦν διὰ τῆς ἰατρικῆς ἐπεμβάσεως σχεδὸν πάντοτε τὴν κύησιν.

Διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον πρέπει ἡ νομοθεσία διὰ τὴν ἀναζήτησιν τῆς πατρότητος νὰ ὀρίσῃ διαδικασίαν προσιτὴν εἰς τοὺς πτωχοὺς.

Τέλος εἶναι ἀνάγκη ἡ νομοθεσία μας ν' ἀκολουθήσῃ τὰς τελευταίας τοιαύτας καὶ νὰ κατοχυρώσῃ πραγματικῶς τὰ δικαιώματα τοῦ φυσικοῦ παιδιοῦ. Ἄλλως ἂν ἐξακολουθήσῃ νὰ ὑφίσταται ἡ αὐτὴ

επαίσχυντος αδιαφορία του Κράτους και της κοινωνίας δια την άθλια κατάσταση ενός τόσον μεγάλου και εις την χώραν μας αριθμού παιδιών και γυναικών, θά συνεχίζονται μοιραίως τα καταστρεπτικά της αποτελέσματα: αί έκτρώσεις αί αυτοκτονίαι, αί παιδοκτονίαι, ή εξαιρετική θνησιμότης των εγκαταλελειμένων παιδιών, και θά μένη ως τελευταίον θλιβερόν καταφύγιον εις τα κοινωνικά αυτά θύματα, ή πορνεία και τὸ ἔγκλημα.

Εἰδικῶς ὡς πρὸς τὸ ἰσχύον Ν. Διάταγμα τῆς 1ης Μαΐου τὸ ὁποῖον ἀντικατέστησε τὸ τῆς 17ης Ἰουλίου και τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ κριθῆ παρ' ὑμῶν θά ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχήν σας εἰς τὰ κυριώτερα τὸν σημεία τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀνάγκην τροποποιήσεως.

1) Ἐξετάζοντες τὸ Ν. τοῦτο Δ. παρατηροῦμεν ὅτι ἀκολουθεῖ τὸ μικτὸν σύστημα τοῦ Ἑλβετικοῦ κώδικος (ἄρ. 15—18). Τὸ μικτὸν τοῦτο σύστημα δέον νὰ καταργηθῆ *παρεχομένων τῶν αποτελεσμάτων* τοῦ ἄρθρου 16 εἰς πᾶσαν *δικαστικὴν ἀναγνώρισιν*.

Ἦδη εἰς τὴν μεταπολεμικὴν περίοδον ἡ νομοθεσία πολλῶν προηγμένων χωρῶν καθιέρωσε τὴν ἔξομοίωσιν τῶν φυσικῶν τέκνων πρὸς τὰ νόμιμα. Πρότυπον μᾶς παρέχει ὁ Νορβηγικὸς νόμος τοῦ 1915 ὁ Φιλανδικὸς και τέλος ὁ Ρωσικὸς Κώδιξ (ἄρθρον 133 και ἐπόμενα). Αὐτὸ δὲ τὸ Γερμανικὸν Σύνταγμα διὰ ρητῆς διατάξεώς του (ἄρθρον 122) ἀναγράφει: «Ἡ νομοθεσία πρέπει νὰ παρέχη εἰς τὰ νόθα τέκνα τοὺς αὐτοὺς ὅρους διὰ τὴν σωματικὴν, ψυχικὴν και κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν των τοὺς ὁποίους παρέχει και εἰς τὰ νόμιμα».

Ἄλλως τε ἡ προστασία τοῦ νόμου πρὸς τὸ παιδί δὲν σκοπεῖ οὔτε τὴν τιμωρίαν τοῦ πατρὸς οὔτε τὴν ἱκανοποίησιν τῆς μητρός. Σκοπεῖ μόνον νὰ παρῶσχη εἰς τὸ παιδί τὰ ὕλικα και ἠθικὰ ἐφόδια τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν ζωὴν. Τὰ ἐφόδια δὲ ταῦτα εἶναι τὰ αὐτὰ διὰ τὸ παιδί πάντοτε και ἀσχέτως πρὸς τὰς συνθήκας ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐγεννήθη. Μόνον ἂν ὁ νόμος εἶχε τὴν πρόθεσιν νὰ τιμωρήσῃ τὸν πατέρα, θά ἦτο λογικὸν ἢ ἔκτασις τῆς προστασίας τοῦ παιδιοῦ και τῶν βαρῶν τοῦ πατρὸς νὰ κανονίζηται ἀναλόγως τῆς εὐθύνης τοῦ τελευταίου. Ἄν πάλιν ἦτο σκοπὸς τοῦ νόμου ἡ ἱκανοποίησις τῆς μητρός, θά ἦτο λογικὸν ἢ προστασία τοῦ τέκνου νὰ μειοῦται ἐφ' ὅσον αὐτὴ ἔπταισεν. Ἄλλ' ὁ νόμος δὲν ἐπιδιώκει οὔτε πρέπει νὰ ἐπιδιώκῃ οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐπιβάλῃ ἐκπλήρωσιν φυσικοῦ καθήκοντος και ὄχι ποινῆν. Τὸ περιεχόμενον τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ τὸ κανονίζει ὁ νόμος προκειμένου περὶ τῶν νομίμων παιδιῶν και ἡ δικαιοσύνη ἀπαιτεῖ τὴν ἐπέκτασιν του και εἰς τὰ φυσικά.

Τὰ ἠθικὰ ἐφόδια εἶναι τὸ *ὄνομα* τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ δικαιούται νὰ φέρῃ και τὸ δικαστικῶς ἀναγνωρισθὲν τέκνον ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιθυμεῖ. Τὰ δὲ ὕλικα ἐφόδια: τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα ἐφ' ὅσον ἀποτελεῖ δικαίωμα και τῶν νομίμων παιδιῶν και τὸ τῆς *νομίμου μοίρας, ἀξιοθέτων μάλιστα εἰς τὴν μερίδα νομίμου κατιόντος*.

2) Ἀμφίβολον εἶναι κατὰ τὸ ἰσχύον Ν. Δ. ἂν ἡ ἀγωγή ἐπὶ ἀναγνώρισει δύναται νὰ στραφῆ κατὰ τῶν κληρονόμων τοῦ πατρὸς μετὰ τὸν θάνατον τούτου.

Τὸ ἄρθρον 10 ὀρίζει ὅτι «ἡ ἀγωγή *διευθύνεται* κατὰ τοῦ πατρὸς ἢ τῶν ἐν γένει ἐκ τοῦ παρόντος νόμου ὑποχρέων ἀπέναντι τοῦ τέκνου». Εἰς μάτην θά ἀναζητήσῃ τις τὴν ὑποχρέωσιν ἐν τῷ νόμῳ. Πιθανῶς ἡ λογικὴ ἐρμηνεία θά καταλήξῃ νὰ δεχθῆ ὡς τοιοῦτους τοὺς κληρονόμους. Καλὸν ὅμως εἶναι νὰ διασαφηνιθῆ νομοθετικῶς τὸ ζήτημα κατὰ τρόπον μὴ ἐπιτρέποντα οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν. Ἡ λύσις αὐτὴ ἔχει σπουδαίαν σημασίαν. Πολλάκις τότε τὸ πρῶτον παρουσιάζεται σπουδαῖον συμφέρον πρὸς ἀναγνώρισιν λόγῳ τῆς κληρονομίας. Ἐπίσης πιθανὸν τὸ τέκνον νὰ μὴ ἠσθάνη τὴν ἄμεσον ἀνάγκην ἀναγνώρισεως λόγῳ τῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς παρεχομένης κατὰ τὴν ζωὴν βοήθειας. Εἰς ὅλα τὰ Κράτη ὅπου ἰσχύει ὁ θεσμὸς τῆς δικαστικῆς ἀναγνώρισεως τῆς πατρότητος ἡ ἀγωγή δύναται νὰ ἐγερθῆ και μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς κατὰ τῶν κληρονόμων του. Οὕτω κατὰ τοὺς ἐρμηνευτὰς κατὰ τὴν νομολογίαν ἐν Γαλλίᾳ (Savetier La recherche de la paternité p. 180 και ἐπ. Bumet La recherche de la paternité p. 134). Ὅμοιως και ρητῶς λύεται τὸ ζήτημα ὑπὸ τοῦ Ἑλβετικοῦ κώδικος ἄρθ. 307 ἐδ. και τοῦ ἄρθρου 17 12 τοῦ Γερμανικοῦ κώδικος διὰ τὴν διατροφὴν. Διάφορον εἶναι τὸ ζήτημα ἂν θανόντες τοῦ πατρὸς εἶναι ὑπόχρεοι οἱ κληρονόμοι νὰ διατρέφουν τὰ φυσικά τέκνα και ἂν ἡ δικαστικὴ ἀναγνώρισις ἐγένετο ζῶντος τοῦ πατρὸς. Τὸ ζήτημα γεννᾶται μόνον ἂν δὲν χορηγηθῆ πλήρες κληρονομικὸν δικαίωμα και ἡ σπουδαιότης του τότε εἶναι προφανῆς διότι ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς δύναται νὰ ματαιωθῆ ὅλος ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου και νὰ στερηθῆ τὸ τέκνον και αὐτῆς ἀκόμη τῆς διατροφῆς. Ὁ ἰσχύων νόμος σιωπᾷ. Γενικῶς ἡ πρὸς διατροφὴν ὑποχρέωσις εἶναι προσωποπαγῆς μὴ μεταβαίνουσι εἰς τοὺς κληρονόμους. Ὑπάρχει λοιπὸν ἀνάγκη νὰ περιληφθῆ ἐν τῷ νόμῳ εἰδικὸν ἄρθρον ὡς τὸ 17 12 τοῦ Γερμανικοῦ κώδικος ἢ τὸ 322 τοῦ Ἑλβετικοῦ: «Τὰ κατὰ τοῦ πατρὸς παραχωρηθέντα δικαιώματα δύναται ν' ἀσκηθῶσι και κατὰ τῶν κληρονόμων του: Οὗτοι πάντως δὲν δύναται νὰ υποχρεωθῶσι νὰ καταβάλωσι εἰς τὸ τέκνον περισσότερον ἐκείνου ὑπερ θὰ ἐλάμβανε τοῦτο, ἂν ἦτο νομίμως ἀνεγνωρισμένον». Ἐννοεῖται ὅτι τὴν λύσιν ταύτην ὑποδεικνύομεν μόνον δι' ἣν περιπτώσιν δὲν ἤθελε γίνεαι δεκτὴ ἢ ὑπόδειξις μας περὶ πλήρους κληρονομικῆς ἔξομοίωσεως τῶν ἐξωγάμων τέκνων. Διότι γενικῶς εἶναι ἀντίθετος πρὸς αὐτὴν τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος τῶν ἐξωγάμων τέκνων ἢ καθιέρωσις διακρίσεων εἰς τὰ κληρονομικά των δικαιώματα και ὁ Σύνδεσμός μας τὴν ἀποκρούει ρητῶς ὡς δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι και ἡ συνείδησίς σας δὲν τὴν ἀποδέχεται.

3) Εἶναι ἀνάγκη νὰ λείψῃ ὁ περιορισμὸς ὡς πρὸς τὰς προϋποθέσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐπιτρέπεται ἡ ἀναζητήσις τῆς πατρότητος. Τὸ ἄρθρον 11 ἐδ.—3 ἀποκλείει τὴν ἀναζητήσιν ἐὰν ὁ πατὴρ ἦτο ἔγγαμος κατὰ τὸν χρόνον τῆς συλλήψεως ἐκτός ἐὰν ὑπάρχει μετὰ τῆς μητρός ἀποδεδειγμένη και κοινωνικῶς γνωστὴ συμβίωσις τοῦλάχιστον ἐνός ἔτους. Ὡς λόγος τῆς διατάξεως αὐτῆς φέρεται εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἐκθεσιν τοῦ Ν. Δ. ἡ μέριμνα τοῦ νομοθέτου ὅπως μὴ διαταράσσεται ἡ οἰκογενειακὴ ἐστία.

Ἄλλ' ἡ διάταξις αὐτὴ κατὰ τὴν γνώμην μας

είναι κατά βάσιν ανήθικος διότι αποτελεί νέαν επίσημον κατοχύρωσιν τῆς ανδρικής μοιχείας. Οὐδείς αρνεῖται ὅτι δικαστικὸς ἀγὼν τοιαύτης φύσεως θαδιαταράξη τὴν οικογένειαν τοῦ συζύγου ὅστις παραβιάζων τὴν συζυγικὴν πίστιν καταστρέφει συγχρόνως κοινωνικῶς μίαν γυναῖκα καὶ φέρει στὸν κόσμον ἐν δυστυχεῶς πλάσμα. Ἐπιτρέπεται ὅμως διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ν' αναγνωρίσωμεν ἀσυδοσίαν εἰς πόδσωπα τὰ ὁποῖα καὶ λόγῳ τῶν οικογενειακῶν τῶν ὑποχρεώσεων καὶ λόγῳ τῆς κοινωνικῆς τῶν πείρας τὴν ὁποίαν παρέχει ἡ ἔγγαμος ζωὴ, ἴσως δὲ καὶ λόγῳ τῆς ἡλικίας τῶν ἔπρεπε νὰ εἶναι κατ' ἐξοχὴν προσεκτικὰ εἰς τὰς σχέσεις τῶν :

Ἄλλὰ ἀδιαφόρως πρὸς τὸν πατέρα, ἐπιτρέπεται νὰ ἀδιαφορήσωμεν διὰ τὴν ζωὴν τῶν παιδιῶν καὶ τὸ μέλλον τῶν, διότι ὁ ἐγκαταλείψας αὐτὰ πατὴρ ἦτο προσθέτως ἔγγαμος; Μήπως δὲν διαταράσσει τὴν οικογενειακὴν ζωὴν ἡ δίωξις τοῦ συζύγου δι' ἄλλα παρομοίας φύσεως ἢ καὶ ἐλαφρότερα ἐγκλήματα; Ὅμως οὐδείς νομοθέτης ἐδίστασε ποτὲ νὰ καταδιώξη τὸν ἔγγαμον κακοποιόν. Καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὁ πατὴρ ποῦ ἐγκαταλείπει τὸ τέκνον του εἶναι ἀπλῶς εἰς κοινὸς ἐγκληματίας. Τὴν οικογένειαν δὲν προστατεύει ἡ ἀτιμωρησία ἐνὸς ἐγκληματίου.

4) Ὡς πρὸς τὴν ἰσχὺν τοῦ νόμου. Νόμοι τοιαύτης κοινωνικῆς σπουδαιότητος οἱ ὁποῖοι σκοπεύουν νὰ καταχρῶσιν τὰ δικαιώματα ἀδικουμένων προσώπων, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ περιλάβουν μόνον τας

μελλοντικὰς περιπτώσεις. Ὁ νόμος εἶναι δημοσίας τάξεως καὶ δεόν νὰ ἔχη δύναμιν αναδρομικὴν. Σκοπὸς τοῦ νόμου εἶναι νὰ θεραπεύσῃ μίαν κοινωνικὴν ἀδικίαν. Οὐδείς λόγος ὑπάρχει ν' ἀγνοήσῃ ὁ νομοθέτης τὴν σημερινὴν κατάστασιν ἣτις ἔχει ἀνάγκην ἀμέσου θεραπείας. Ἴσως τὸ μόνον ὄριον, τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο ἀνεκτὸν σήμερον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ περιλάμβανε ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ νόμου πάντα τὰ μὴ συμπληρώσαντα τὸ 21ον ἔτος, φυσικὰ τέκνα. Ἡ παιδικὴ ἡλικία ἔχει ἀνάγκην προστασίας. Ἀρκετὰ ἠδίκησαν αὐτὴν αἰῶνες. Ἡ ἐξακολούθησις τῆς ἀδικίας, θὰ ἀπετέλει ζωηρὰν ἀντίθεσιν πρὸς τὸν σύγχρονον πολιτισμὸν μας. Θὰ ἀπετέλει ὀπισθοδρομησιν ἀναξίαν τοῦ αἰῶνος μας. Ἐλπίζομεν ὅτι καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἡ Βουλὴ θὰ θελήσουν νὰ προστατεύσουν πραγματικῶς τὰ δικαιώματα τῶν ἀποκλήρων αὐτῶν τῆς σημερινῆς κοινωνίας «τῶν παιδιῶν ἀγνώστου πατρὸς» τῶν ὁποίων τὸν στιγμισμὸν δὲν ἀνέχεται πλέον κανεὶς πολιτισμένος ἄνθρωπος. Ἄλλως τε οὐδέποτε ἡ Ἑλληνικὴ νομοθεσία «ἐφιλοδόχησε ν' ἀποτελέσῃ τὸν οὐραγὸν τῶν νομοθεσιῶν τῶν πολιτισμένων λαῶν» ἀπεναντίας ἀπὸ τοῦ 1909 συστηματικὴν ἔδειξε τάσιν πρὸς προσαρμογὴν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συγχρόνου κοινωνικῆς ζωῆς.

Μετὰ τιμῆς

Ἡ Πρόεδρος

Αὔρα Θεοδοροπούλου

Ἡ Γεν. Γραμματεὺς

Μαρία Σβόλου

Ἀθῆναι 3 Ἀπριλίου 1927